

(Росії, Угорщині, Словаччині, Румунії). Останнє стало наслідком досить активної співпраці політологів із вченими сусідніх держав у рамках укладених двосторонніх міжнародних угод з Педагогічним факультетом ім. Діонісія Югаса Сегедського університету (Угорська Республіка), Ниредьгазьким педагогічним інститутом (Угорська Республіка), філософським факультетом Кошицького університету ім. П. Шафарика (Словацька Республіка), Академією Наук Угорщини, Академією Наук Чехії, Університетом Клуж-Напока (Румунія), Історичним музеєм в м. Сату Маре (Румунія).

До того ж, кафедра підтримує постійні зв'язки із навчально-науковими закладами та установами освіти, обмінюється досвідом навчально-методичної роботи із спорідненими кафедрами Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Львівського національного університету імені Івана Франка, Прикарпатського університету імені Василя Стефаника, Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Волинського державного університету імені Лесі Українки, Інститутом історії України НАН України.

У ювілейний для Ужгородського національного університету рік ще досить молода кафедра політології історичного факультету займає одне з чільних місць серед гуманітарних навчально-методичних і наукових центрів університету. Своєю роботою вона сприяє примноженню наукового авторитету найстарішого в Закарпатті вищого навчального закладу, що робитиме і в майбутньому.

ВЕГЕШ Микола Миколайович
доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри політології

Народився 28 листопада 1962 року в смт. Міжгір'я Закарпатської області в сім'ї службовців.

Упродовж 1969-1979 років навчався в Міжгірській середній школі, де й отримав атестат про повну середню освіту. В 1979 році вступив на історико-педагогічний факультет Івано-Франківського державного педагогічного інституту ім. В. Стефаника, який закінчив у 1984 році, отримавши диплом вчителя історії, суспільствознавства та методиста з виховної роботи.

Протягом навчання очолював проблемний семінар з історії України доби фе-

одінізму (науковий керівник — проф. В.В. Грабовецький). Користувався повагою та авторитетом серед викладачів та студентської молоді вищого навчального закладу. Після закінчення історико-педагогічного факультету Івано-Франківського державного педагогічного інституту ім. В. Стефаника розпочав свою трудову діяльність учителем історії Синевирської середньої школи Міжгірського району Закарпатської області. Молодий педагог досить швидко зарекомендував себе висококваліфікованим фахівцем, який вдало поєднував навчальний процес з науковою діяльністю.

У 23 роки був обраний головою методичного об'єднання вчителів історії Міжгірського району. Під час педагогічної діяльності систематично залучався до вступних іспитів в Ужгородському державному університеті, шкільних районних та обласних олімпіад з історії та суспільствознавства.

У 1990-1993 роках — аспірант кафедри історії СРСР (науковий керівник — проф. В.І.Ілько), а згодом — кафедри історії України (науковий керівник — проф. В.Є.Задорожний).

З 1992 року працював асистентом (завершуючи навчання в заочній аспірантурі), а в 1994-1996 роках — доцентом кафедри історії України. З 1997 року — доцент, а з 2000 року — професор кафедри політології УжДУ.

В 1994 році закінчив аспірантуру при кафедрі історії України УжДУ. В цьому ж році захистив кандидатську дисертацію на тему „Карпатська Україна в 1938-1939 рр.: соціально-економічний і політичний контекст”.

У 1999 році захищає докторську дисертацію на тему „Закарпаття в контексті центрально-європейської політичної кризи напередодні Другої світової війни”. В 2000 році М.М.Вегешу присвоєно вчене звання професора. А у травні 2002 року М.М.Вегеша обрали завідувачем кафедри політології, що діє при історичному факультеті УжНУ.

До 2005 року очолював Науково-дослідний інститут карпатознавства УжНУ, який під його керівництвом встановив тісні наукові стосунки з науково-дослідними та навчальними закладами європейських країн (Інститут історії Угорської Академії Наук, Інститут фракології, Історичний Музей Сату Маре, філософський факультет Клузьського університету, університет м.Бая Маре Румунії, Чеська Академія Наук, філософський факультет Пряшівського університету Словаччини). Очолюючи НДІ карпатознавства УжНУ, з 2000 року організував роботу молодих науковців, аспірантів та пошукачів з вивчення проблематики історії Закарпаття та країн Центральної і Південно-Східної Європи.

Під його редакцією виходить фахове видання з проблем історії, політології, етнології та культурології „Carpatica-Carpatika”, а також

„Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Історія” та „Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Політологія. Соціологія. Філософія”.

Професор М.М.Вегеш — один із провідних учених-істориків Закарпаття та України. Він систематично організовує і проводить всеукраїнські та міжнародні науково-практичні конференції з проблем історії та культури Карпатського регіону. Його дослідження опубліковані в Україні, США, Канаді, Німеччині, Словаччині, Румунії, Чеській Республіці, Угорщині та інших країнах. Ряд наукових монографій М.М.Вегеша, особливо ті, які стосуються історії національно-визвольних змагань українського народу 1919-1939 років, активно використовуються у навчально-виховному процесі загальноосвітніх шкіл області.

М.М.Вегеш є автором та співавтором багатотомних видань („Енциклопедія сучасної України”, „Енциклопедія історії України”, „Нариси історії Закарпаття”, „Малий словник історії України”). Під загальною редакцією професора М.М.Вегеша побачила світ колективна монографія „Вони боролися Карпатську Україну”, яка в 2002 році була визнана кращим науковим виданням на щорічному „Книжковому Миколаї” в обласному центрі.

Враховуючи посильний внесок професора М.М.Вегеша в розвиток історичної науки, він удостоєний звання лауреата премій ім. В.Григор'я Донського (1993 р.) та І.Крип'якевича (1996 р.). У 1999 році Микола Миколайович був обраний академіком Міжнародної Слов'янської академії наук. У 2001 році Американський бібліографічний інститут обрав М.М.Вегеша своїм почесним членом. В 2003 році Вчена рада Ужгородського національного університету висунула комплекс його робіт з міжвоєнної історії Закарпаття на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки.

Крім педагогічної та наукової роботи бере активну участь у культурно-освітній діяльності. Часто виступає в молодіжних аудиторіях — школах, училищах та на методичних радах учителів історії. Є членом експертної ради Міністерства освіти і науки України з прийняття державного стандарту зі спеціальності „Політологія”. Він є автором цілого ряду навчально-методичних посібників для студентів вищих навчальних закладів („Основи політології”, „Політологія: Конспект лекцій”, „Історія української державності”, „Становлення і розвиток політичної думки в Україні”, „Західна геополітика в іменах”, „Як писати наукову роботу” та ін.).

У 2004 році колектив історичного факультету обрав його деканом, а вже у березні 2005 року — обраний ректором Ужгородського національного університету.

Автор понад вісімсот наукових, навчально-методичних та краєзнавчо-публіцистичних праць. Основними серед них є:

1. *Велич і трагедія Карпатської України: історико-популярний нарис.* — Ужгород, 1993. — 84 с. (у співавт.).
2. *Карпатська Україна (1938–1939): Соціально-економічний і політичний розвиток.* — Ужгород, 1993. — 136 с.
3. *В боротьбі за свободу України: політичні замітки про минуле і майбутнє українського народу.* — Ужгород, 1996. — 60 с. (у співавт.).
4. *Карпатська Україна 1938–1939 років у загальноєвропейському історичному контексті.* — Ужгород, 1997. — Т.1. — 235 с.
5. *Карпатська Україна 1938 – 1939 років у загальноєвропейському історичному контексті.* — Ужгород, 1997. — Т.2. — 198 с.
6. *Карпатська Україна у міжнародних відносинах (1938–1939).* — Ужгород, 1997. — 136 с. (у співавт.).
7. *Громадсько-політична, церковна і культурно-освітня діяльність митрополита Андрея Шептицького.* — Ужгород: Колір Прінт, 1998. — 149 с. (у співавт.).
8. *Країни Центрально-Східної Європи та українське питання (1918–1939).* — Київ — Ужгород, 1998. — 257 с. (у співавт.).
9. *Нариси історії національно-визвольного руху в Галичині та Волині напередодні і в роки Другої світової війни (1939–1944).* — Ужгород: Колір Прінт, 1998. — 102 с. (у співавт.).
10. *Карпатська Україна: Факти і документи.* — Ужгород: Карпати, 2004. — 430 с.

ХУДАНИЧ Василь Іванович
доктор історичних наук, професор

Народився 28 березня 1922 року в с. Сільце Іршавського району Закарпатської області в сільській родині. Відомий український історик, спеціаліст з історії країн Центрально-Східної Європи, педагог та організатор вищої школи. Громадський діяч.

Навчався у знаменитій Хустській гімназії, яку закінчив у 1942 році. Після цього вступив на історико-філологічному факультеті Ілудаштського університету (1943–1944).

У 1950 році закінчив історичний факультет Львівського державного (тепер національного) університету ім. ІФранка, а у 1955 році — аспірантуру при кафедрі нової і новітньої історії цього ж вузу.

